

Kontakt

NYHEDER FRA LM'S
INTERNATIONALE MISSIONSARBEJDE

NR 4 / JUNI 2022

Selv når jeg går i mørkets dal

For mig har de sidste mange måneder følt som en lang vandring gennem den mørke dal. Jeg har i mine breve til nærkontakterne forsøgt at sætte ord på den mørke sky, som har lagt skygge over min tjeneste; men det er faktisk umådeligt svært at finde de rigtige ord, når tjenesten ikke er præget af overvejende glæde og stærke fortællinger om, hvordan ordet om Jesus forandrer menneskers liv. Jeg vil så gerne fortælle den gode historie.

Heldigvis har vandringen i skyggedalen nået sin ende, og nu hvor solen igen er brudt frem, har jeg fået mod på at fortælle lidt om den modgang, jeg har mødt, men ikke mindst om den trøst, jeg har fundet undervejs og ude på den anden side.

I september 2021 startede den lutherske kirke i Dar es Salaam – sammen med LM og med støtte fra Center for Kirkelig Udvikling – et diakonalt undervisningsprojekt for nomadefolk, som er flyttet ind til byen for at finde arbejde. Mange voksne nomader, som kommer til Dar es Salaam fra livet på en boplads, har ingen eller meget begrænset skolegang – og det er derfor en meget hård tilværelse, de har i forsøget på at kunne forsørge familien derhjemme.

Desværre har det været en lang kamp derfra og til i dag, hvor undervisningen endeligt er startet op. Noget af det, som

CHARLOTTE BECH

DANISH LUTHERAN MISSION,
P.O.BOX 12772, DAR ES SALAAM, TANZANIA.
E-MAIL: CHB@DLM.DK

ARBEJDSOPGAVER: DIAKONALT ARBEJDE BLANDT
MASAIER

UDSENDT: 2021

har fyldt mest for mig og skabt følelser af sorg og magtesløshed, har desværre været samarbejdet med den lokale projektleder. Jeg vil ikke her beskrive den relation, men blot sige, at kommunikationen har været af en karakter, som har gjort mig personligt ked af det, men også ked af det på andres vegne.

Uden en klar leder har projektets relation til målgruppen, altså nomaderne, desværre også været presset – men jeg takker Gud for, at den har fået nyt liv nu, hvor undervisningen er begyndt. For mange nomader i Tanzania er handling guld og tale kun noget værd, hvis det bakkes op af handling.

Bag skyerne bryder solen frem igen. Efter lang ventetid har Gud velsignet os med en ny projektleder. Gwakiswa Mwaipopo, den nye projektleder, er præst og har stor erfaring med kirkens internationale samarbejdsrelationer – og så er han kendt som den syngende præst. For en musiklærer som mig med et stort lovsangshjerte, er det altid et godt tegn. Men han har også vist sig at være en god leder, som kommunique-

rer tydeligt, påtager sig ansvar og handler på aftaler – og så gør han det med stor omsorg for andre. Det har fjernet en stor sten fra mit bryst, og jeg er Gud evigt taknemmelig for hans hjælp, om end ventetiden har følt meget lang.

Men også midt i mørket har der været lysglimt. Gud ved, hvad vi trænger til. Han dækker bord for mig for øjnene af mine fjender. Selv når jeg ser mig omkring, tager Gud sig tid til at sørge for mine grundlæggende behov.

BAD OM HJÆLP TIL AT FÅ GOD KONTAKT TIL DATOOGA-FOLKET

En af de solstråler, som er nået helt ned i dalen, er udsprunget af et andet diakonalt projekt, nemlig CCMP (Church and Community Mobilisation Process), som jeg har fået lov til at være rådgiver for.

Som et resultat af de bibelstudier, som udgør grundlaget for processen, har en menighed fået øje for at række ud til de nomadesamfund, som bor omkring dem. Historisk set har der været store konflikter mellem nomader og de

swahili-talende tanzaniere, som dyrker jorden. Disse konflikter er ikke blevet mindre med tiden og blusser stadig løbende op. Men som kirke er vi kaldet til at være lys og salt i verden.

Menigheden i Fukayosi Shamba er lykkedes godt med at skabe relation til de lokale masaier, som i stigende tal er begyndt at komme til gudstjenester i kirken. Men den anden gruppe nomader, datooga-folket, har det ikke været muligt for dem selv at få en god kontakt til, og de har derfor spurgt om hjælp til det.

Hvis man kender historien om mit missionskald, vil man vide, at jeg fik det under et besøg hos datooga-folket i Mbulu-regionen i det nordlige Tanzania – så der var slet ingen tvivl om, at jeg gerne ville hjælpe med det.

FEM BRØD OG TO FISK – VÆRSGO, SÅ ER DER SERVERET!

I februar fik jeg anledning til at besøge datooga-folket i Mbulu-regionen igen sammen med en tysk missionærkollega og en lokal evangelist. En fanta-

FOTO: CHARLOTTE BECH

Charlotte er på besøg på den datoogaboplads, som menigheden i Fukayosi Shamba har kontakt til.

stisk tur, som der ikke er linjer nok til at beskrive her – men der blev vi introduceret til brugen af lydbibler, som nu findes på de fleste nomadesprog i Tanzania.

Det er først og fremmest af evangeliet, troen kommer og vokser. Og det var helt tydeligt. Ude hvor kragerne for længst er vendt, sad vi sammen med en gruppe kvinder, som havde et fantastisk kendskab til evangeliet, uden at en eneste kunne læse – for de have fået lov til at lytte til Bibelen dagligt.

Da vi kom hjem, var vi slet ikke i tvivl om, at sådanne lydbibler måtte vi også have. Vi arbejdede intensivt for at finde ud af, hvordan vi kunne importere dem og finde midler til 15-20 styk.

Selvom det ikke var meget, var det en start ... og da Jesus velsignede de fem brød og to fisk, fik 5000 mad, og der var 12 kurve tilovers.

Bent Houmaa Jørgensen, som er direktør for Soma Biblia, havde i samme stund haft besøg af en mand fra bibelselskabet med tilbud om 500 lydbibler til et andet missionsprojekt, og

Den første lydbibel blev delt ud i forgårs til en masai-bedstemor i Fukayosi.

så mange skulle de slet ikke bruge.

Jeg greb derfor chancen og spurgte, om der kunne falde nogle smuler af til projektet i Fukayosi. Derfor står der nu 120 lydbibler i min stue og venter på at blive delt ud.

Midlerne, jeg havde søgt hos Lærernes Missionsforening til at købe lydbibler for, har de venligt omlagt til oplæring af de evangelister som skal stå for uddeling og opfølgning, en tredages evangelisationstur i starten af september og eventuelle undervisningsmate-

rialer.

Og som prikken over i'et har provstiet stillet deres eneste datooga-evangelist i stiftet til rådighed og sagt ja til økonomisk at støtte hans ture til Fukayosi Shamba for at bakke op om den lokale menigheds indsats.

Ja, hvad er der mere at sige? Hvem vover at forbande, når Gud velsigne vil?

Han salver mit hoved med olie, mit bæger er fyldt til overflod. Godhed og troskab følger mig, så længe jeg lever. Og jeg skal bo i Herrens hus alle mine dage (Salme 23,5-6).

DET ER JO PÅ MIT EGET SPROG

Den første lydbibel blev delt ud i forgårs til en masai-bedstemor i Fukayosi.

Da vi seks timer senere kom tilbage, sad hun uden for huset og lyttede koncentreret til Bibelen – det havde hun gjort, siden vi gik første gang. Da jeg spurgte, om hun skulle have hjælp med at slukke den, svarede hun

”Ikke endnu. Det er jo på mit eget sprog, så jeg bliver ikke træt.”

> Kursus i at bruge
lydbibler til evange-
lisation.

FOTO: CHARLOTTE BECH

Den helt almindelige missionærhverdag

Man kan måske få den tanke en gang imellem, at missionærlivet altid er solskin og en spændende hverdag fyldt med ekseptionelt spændende oplevelser.

Sandt er det, at mange missionslande er under skønne himmelstrøg, og det er også tilfældet her hos os i Arequipa med ti solskinsmåneder om året. Det er et fotogent klima med den "blåeste" himmel og de vildeste bjerge, og det kan man simpelthen ikke lade være med at tage billeder af.

Midt i alt det smukke byder den virkelige hverdag dog på helt almindelige arbejdsopgaver og -tider, mange timer ved computeren, kedelige madpakker, søvn på sofaen om aftenen, opvask, rengøring, tøjvask, bøv! med MitID og

verificering for brug af Mobile-Pay for udlandsdanskere (hvidvask i udlandet, I ved ...).

Rutiner er godt. Det giver kroppen overskud til andre ting. Som for eksempel at bevæge sig i trafikken. Det er ikke helt som i Danmark. En helt almindelig køretur på 1,5 kilometer hjem fra arbejde kan se nogenlunde således ud:

Jeg spænder sikkerhedsselen, tjekker, at det internationale grå pap-kørekort ligger i handskerummet, bevæger mig hen til lyskrydset for at lave et venstresving. Jeg venter ikke på, at de modkørende er væk, nej, jeg møver mig ud, for ellers bliver

MERETE OG ROAR STEFFENSEN

MISION LUTERANA DE NORUEGA, APARTADO 1387,
AREQUIPA, PERU

E-MAIL: MDS@DLM.DK OG RKS@DLM.DK

ARBEJDSOPGAVER: MUSIKARBEJDE/TEOLOGISK
UNDERVISNING

UDSENDT FØRSTE GANG: 2002

jeg tudet ned af dem bag ved mig – de gestikulerer for øvrigt allerede til mig. Jeg siksakker ud og ind mellem hullerne i asfalten, løse hunde, frygtløse motorcyklister, skræmte fodgængere og hjemløse venezuelanske vinduesvaskere, alt imens airconditionen kører på fuldt smadder.

Hjemme i lejligheden smider jeg benene op og finder strikketøj og kaffe frem. Senere på aftenen er der korøvelse. Det er en hyggelig ugentlig begivenhed, som Roar er involveret i. Han synger dog ikke, men kører mig, så jeg er fri for at begive mig ud i offentlig transport om aftenen. Han får sig en kop kaffe og lidt arbejde på computeren, mens jeg lærer nye musikalske ord og udtryk på spansk.

STUDENTER I PRAKTIK

Roar er vejleder for tre Setela-elever i deres praktik. Anahí er én af dem. Hendes praktik foregår blandt andet i bydelen Cono Norte i alleryderste del af det nordlige Arequipa, hvor hun står for en undervisningsrække om

Det handler om at få sluttet godt af med gode venner og kolleger gennem omkring 20 år.

retfærdiggørelse og helliggørelse.

På www.peruprojekt.dk kan I se en lille video fra en af hendes undervisningseftermiddage.

UNDERVISNING

Roar har en del undervisning i kalenderen. Setela-eleverne får to ugentlige timer om eskatologi (læren om de sidste tider, *red.*), og derudover er der undervisning af præster en gang om må-

neden. Desuden har vi begge været i Cuzco for at undervise i forskellige emner i kirken deroppe. Og Roar har nogle ture til Juliaca i den kommende tid, blandt andet for at undervise ledere i søndagsskolen og nye prædikanter.

SIDSTE STRÆKNING

Vi nærmer os afslutningen for vores ophold her i Peru. Midt i august tager vi tilbage til Danmark og bosætter os i

FOTO: ROAR STEFFENSEN

^
Merete og Roar holder af at tage på ture og nyde naturen i Peru.

>
Den lille husmenighed i bydelen Cono Norte, hvor Anahi underviser.

Skjern-området.

For mit vedkommende handler det om at få sangbogen sat godt i søen inden da. Én ting er selve den fysiske sangbog, noget andet er et par tillægsredskaber som slides til projektor og en akkordbog. Der har været mange runder med sangbogen, men lige nu befinder den sig på trykkeriet, så hvis ikke papirpriserne når at stige endnu mere end til det dobbelte, som det er tilfældet pt., kunne det tænkes, at den er på gaden om et par uger. Den skal gerne blive til glæde for menighederne og en hjælp til præster til at få koblet generationerne lidt bedre sammen – samt til en god forbindelse mellem prædiken og musik.

For Roars vedkommende handler det om at få sluttet eskatologi-kurset godt af og nå så mange andre undervisnings-opgaver som muligt. Derudover handler det også at om at få sluttet godt med gode venner og kolleger, som han sætter stor pris på. Flere af dem er venner og kolleger gennem omkring 20 år.

Og endelig har vi lidt ferie, vi skal have afholdt, og det ser vi også frem til.

Anahí er en af Roars praktikelever. Her underviser hun om retfærdiggørelse og helliggørelse.

FOTO: ROAR STEFFENSEN

Jeg har fået fantastiske oplevelser som volontør

Jeg har været her i Siem Reap i næsten ti måneder. Det er nogle meget dyrebare måneder for mig, nogle jeg ikke ville bytte for noget andet. At være volontør her, og at jeg har givet andre min hjælp, har givet mig så meget mere tilbage.

Hverdagen kører derudad, og jeg er beriget med mange oplevelser. Jeg har fået lov at opleve et rigtigt cambodjansk bryllup hos en nær veninde! En vild dag der startede tidligt om morgenen med traditionelle kjoler, ceremoni, familie og vielse efterfulgt af morgenmad (der altså ikke var nybagte rundstykker eller havregryn). Senere på dagen mødtes vi igen for at spise aftensmad, i alt omkring otte retter. Derefter var der fest, sang og dans.

Jeg har fodret en 2,5 tons elefant med bananer og sukkerrør. Elefanterne, som før har gået i Angkor Wat og haft et hårdt liv, er nu blevet flyttet ud til et stort sted med masser af plads og gode mennesker omkring dem. Her fik vi lov til at klappe, fodre og gå tur med elefanterne, og her var det tydeligt at se, at de var glade.

Jeg har fået den lillesøster, jeg aldrig fik. At passe Debora hver dag er en kæmpe glæde. Hun giver et smil på læben og et grin hver dag, når hun kommer løbende imod mig. Vi nyder at køre rundt i byen og lede efter ambulancer og købe billige vaf-

TRINE MORTENSEN

C/O JENSEN, P. O. BOX 93087

SIEM REAP, CAMBODIA

E-MAIL TRINE: TRINE0505@GMAIL.COM

ARBEJDSOPGAVER: VOLONTØR. ENGELSKUNDERVISNING UD FRA CHURCH OF SIEM REAP SAMT PASVISNING AF MISSIONÆRBØRN

UDSENDT: 2021

FOTO: TRINE MORTENSEN

ler, kigge på fisk i floden og rutsche på rutschebaner.

Jeg har fejret khmer nytår, som er en rigtig sjov og stor højtid, som alle går meget op i. Byen bliver forandret til en stor vandkrig og kamp med babypudder. Byen er pyntet op med lys og mange farver, der er sat boder op langs floden med mad, snacks og ting. Der er underholdning, både bådræs, opvisning og koncerter. Alle folk er rigtig glade og er blevet som legende børn igen.

KOMMUNIKATION UDEN ORD

Jeg har besøgt mange skønne byer og steder her i landet, lige fra storby til

Trine har fodret en 2,5 tons elefant med bananer og sukkerrør.

sandstrand. Jeg har for nylig været på ferie sydpå i Cambodja, til øen Koh Rong Samloem. En vildt smuk strand med vand så pænt, som man kun drømmer om. Her dykkede jeg og så Guds vidunderlige skaberværk under vandet fyldt af farverige fisk og koraller. Jeg mistede helt tidsfornemmelse, og var bare til stede i nuet.

Jeg har fået mange gode lokale venner, som jeg virkelig nyder at bruge tid med. Sproget er jeg dog ikke mester i, så det kan være svært at kommunikere, men vi har fundet mange måder at være sammen på uden at skulle snakke så meget.

Både de unge ude på kollegiet, som jeg tilbringer meget tid med i form af udflugter, hverdagssamvær og andagt. Men også de lokale børn, jeg underviser i engelsk og bibelfortælling. Og dem, jeg spiller bold og danser med hver onsdag til Kids Club.

De betyder meget for mig, selvom vi ikke har de dybe samtaler, og jeg kender dem, selvom vi ikke har delt alt om vores liv med hinanden.

UNDERVISNING OG LEG

Den nystartede engelskskole ude hos LM's lokale ansatte Yi går virkelig godt. Formiddagsholdet er fyldt med omkring ti børn, der kommer trofast til undervisningen. Og hvis der en dag ikke er så mange elever, tager vi tit ud til en af familierne og besøger dem.

Om eftermiddagen er der også godt med mulighed for undervisning, da der er hele tre engelskhold. Inden undervisningen om eftermiddagen kommer børnene gerne lidt før for at spille en omgang fodbold med læreren. Ud over undervisningen nyder børnene også de sidste fem-ti minutter, hvor den står på leg og hygge.

For lidt tid siden var jeg sammen med min medvolontør Christina samt familien Kronborg på en tur til Battambang for at besøge missionærparret Mika og Anju. Vi var ude på det nystartede kollegie i byen og mødte de otte studerende piger, der bor der pt. Vi lærte dem at spille rundt-om-bordet i bordtennis, spiste grillmad, legede lege og så det fine hus, de har fået.

At være volontør her, og at jeg har givet andre min hjælp, har givet mig så meget mere tilbage.

FÅET EN NY FAMILIE

Hårde tider findes også her i dette solrige land. At være langt væk fra familie og venner er svært. I starten af maj måned havde jeg fødselsdag, og det er en dag, jeg næsten altid har fejret med min familie. Nu stod jeg pludselig langt væk hjemmefra og skulle finde ud af, hvad jeg så skulle gøre.

Her fandt jeg hurtigt ud af, at jeg har

>
Til Trines fødsels-
dag overraskede de
unge på kollegiet
hende med et stort
frugtfad med lys.

FOTO: TRINE MORTENSEN

FOTO: TRINE MORTENSEN

en dejlig stor familie her i Cambodja. Til min fødselsdag overraskede kollegiet mig med søde ord og et stort frugtfad med lys.

OVERVEJ AT BLIVE VOLONTØR

Det tog noget tid, før LM fik ansat de nye volontører. Jeg synes, det er så ærgerligt, at der ikke er flere unge mennesker, der vælger denne unikke mulighed for at opleve en helt anderledes kultur og møde nye fantastiske mennesker.

At jeg har været volontør, har givet mig så meget mere, end jeg nogensinde kunne have forestillet mig.

Jeg vil derfor gerne opfordre dig til at overveje en ekstra gang, om det ikke er dig, der skal søge til næste år, eller en af dine venner eller familie? Del gerne budskabet! Jeg ville ønske, andre fik denne oplevelse, som jeg har fået.

Jeg er meget taknemmelig for at være her og får godt nok svært ved at forlade dette land og alle de mennesker om 14 dages tid.

Børnene nyder, at den står på leg og hygge de sidste fem-ti minutter efter engelskundervisningen.

NYHEDER FRA SEKRETARIATET

TANZANIA

Missionærparret *Ritha og Flemming Hansen* kom til Danmark den 30. maj. Hermed afslutter de deres fuldtidstjeneste i Tanzania. De seneste knap tre år har de boet i Iringa, hvor *Flemming* har været undervisningsleder ved det lutherske Retræte- og Missionscenter.

Lukas Nielsen har forlænget sin ansættelse som volontør for LM i Tanzania til udgangen af 2022. Siden august 2021 har han været bogvolontør i Dar es Salaam. I efteråret skal han bo i Iringa og arbejde for Soma Biblia og også have enkelte LM-opgaver.

Nikoline Fredensborg har forlænget sin ansættelse som volontør for LM i Tanzania til udgangen af 2022. Siden

august 2021 har hun arbejdet på børnehjemmet Huruma Center i Iringa. I efteråret bliver hendes opgave først og fremmest at hjælpe med introduktionen af de nye volontører på Huruma Center – *Zofia Due Kronborg Hansen* og *Thea Friis Larsen* – og skabe netværk for dem. Desuden bliver der nogle undervisningsopgaver.

Missionær *Jacob Frost* er sygemeldt og i Danmark til udredning og behandling. Han forventes at vende tilbage til opgaver i nomadearbejdet i Iringa efter sommer.

Volontørerne afslutter deres tjeneste i løbet af juni. *Luka Pedersen* den 17. juni og *Nikoline Fredensborg* og *Andreas Hansen* den 23. juni.

Den 5. august rejser *Zofia Due Kronborg Hansen*, *Thea Friis Larsen* og *Benjamin Kjærgaard* til Tanzania, hvor de skal være volontører i skoleåret 2022-2023.

Zofia og *Thea* skal arbejde på Huruma Center i Iringa, og *Benjamin* skal være bogvolontør.

Den 3. august rejser *Ruth og Philip Bach-Svendsen* på seks ugers orlov i Danmark.

Parret bor i Arusha, hvor hun arbejder med undervisning af kvinder i den lutherske kirke, og han er forlagsleder i Soma Biblia.

Den 8. juni rejser *René Sølvsten Nissen* til Tanzania, hvor han skal være frem til midt i december. Opholdet skal han bruge til at samle materiale til sin

NYHEDER FRA SEKRETARIATET

ph.d.-afhandling om karismatik i Østafrika.

PERU

Missionærparret *Julie og Emil Solgaard* med børnene *Lukas og Mirjam* kom til Danmark den 26. maj. De skal dels på møderejse og orlov indtil 24. oktober.

Missionærparret *Merete og Roar Stefensen* afslutter deres tjeneste i Peru midt i august og bosætter sig i Skjernområdet.

CAMBODJA

Den 19. juni vender volontørerne *Trine Mortensen, Christina Munch, Karen Lodahl og Laura Mikkelsen* tilbage til

Danmark efter et års opgaver i henholdsvis *Siem Reap og Phnom Penh*.

Den 13. august rejser de kommende volontører *Katrine Sulkjær, Rebekka Overgaard, Julia Jørgensen og Sarah Storm Petersen* ud til opgaver i skoleåret 2022-2023. *Katrine og Rebekka* får opgaver i *Siem Reap og Julia og Sarah* i *Phnom Penh*.

GRØNLAND

Den 8.-17. august rejser resursechef *Johnny Lindgreen*, landsleder i LMBU *Ivan Jakobsen* og generalsekretær *Søren Skovgaard Sørensen* til *Aasiaat og Nuuk* i Grønland. Her skal de undersøge mulighederne for øget samarbejde med *Sømandsmissionen* på volontør- og/eller teltmagerbasis.

MISSIONSKONSULENTER STOPPER

Den 21. juni har missionskonsulent *Bent Olsen* sidste arbejdsdag på LM's sekretariat. Efter afvikling af ferie stopper han endeligt med udgangen af juli, hvor han går på pension efter 42 år i LM's tjeneste.

Missionskonsulent *Kristine Ballantyne* ønsker nye udfordringer og stopper derfor på LM's sekretariat med udgangen af august.

TAK OG BED

- Tak for en ny projektleder i undervisningsprojektet for masaiere i Dar es Salaam.
- Tak og bed for arbejdet med evangelisation gennem lyd-bibler.
- Bed for den nye sangbog i Peru, at den må blive til hjælp for menigheder og præster.
- Bed for Anahí og hendes praksis-opgaver
- Bed for Merete og Roar Steffensens afslutning i Peru og hjemkost til Danmark
- Bed for de mange børn, som volontørerne i Siem Reap underviser i engelsk og fortæller bibelhistorie
- Tak og bed for de nye volontører, der rejser til Cambodja og Tanzania i august

GIV EN GAVE TIL LM'S INTERNATIONALE ARBEJDE
KONTO: 2230 – 0726-496-390
MOBILEPAY: 66288